

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 21Csp/59/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122274656
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Sivák
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2022:6122274656.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom Mgr. Petrom Sivákom v spore žalobcu: Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, právne zastúpený Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátska kancelária, Dr. VI. Clementisa 10, 821 02 Bratislava, IČO: 35 855 673, proti žalovanému: U. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX, XXX XX F., o zaplatenie 208,82 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 99,82 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 02.05.2021 až do zaplatenia a to všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd z a m i e t a žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty 109 eur s príslušenstvom.

III. Žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi súd n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal na Okresný súd Banská Bystrica návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým sa voči žalovanému domáhal zaplatenia istiny vo výške 99,82 eur, s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 208,82 eur od 02.05.2021 do zaplatenia, zmluvnej pokuty vo výške 109 eur a úhrady trov konania.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že so žalovaným uzavrel zmluvu č. R.. V zmysle predmetnej zmluvy žalobca vypožičal žalovanému SIM kartu s telefónnym číslom uvedeným v zmluve. Žalobca pri uzavretí dodatku k zmluve č. R. odpredal žalovanému telekomunikačné zariadenie za kúpnu cenu uvedenú v dodatku k zmluve s dohodnutou zmluvnou pokutou.

3. Zmluvnú pokutu v sume 109 eur si žalobca uplatnil na základe dodatku k zmluve č. R.. Zmluvná pokuta bola vypočítaná v súlade s článkom 2.5 dodatku k zmluve, v ktorom bola dohodnutá vo výške 109 eur.

4. Okresný súd Banská Bystrica vydal v upomínacom konaní platobný rozkaz sp. zn. 17Up/289/2022 dňa 01.04.2022, ktorým žalovaného zaviazal vo vzťahu k žalobcovi na zaplatenie istiny vo výške 99,82 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 208,82 eur od 02.05.2021 do zaplatenia, zmluvnej pokuty vo výške 109 eur a na úhradu trov konania.

5. Predmetný platobný rozkaz sa nepodarilo doručiť a vec bola následne postúpená Okresnému súdu Humenné ako súdu príslušnému na jej prejednanie.

6. Súd zistil skutkový a právny stav nasledovne:

7. Dňa 08.10.2020 žalobca so žalovaným uzavrel zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. R.. Dňa 08.10.2020 bol medzi žalobcom a žalovaným uzavretý dodatok k zmluve o poskytovaní verejných služieb, ktorým žalobca odpredal žalovanému telekomunikačné zariadenie za kúpnu cenu uvedenú v dodatku k zmluve s dohodnutou zmluvnou pokutou. V súlade so zmluvami, žalobca vystavil žalovanému faktúry, následne bol žalovanému zaslaný pokus o pokonávku a výzva na zaplatenie dlhu pred podaním žaloby.

8. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

9. Podľa § 489 zákona č. 40/1964 Zb. „Občiansky zákonník“ v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy (ďalej len ako „OZ“), záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

10. Podľa § 491 OZ, záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

11. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

13. Podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku.

14. Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

16. Podľa § 43 ods. 1 písm. a) zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, podnik má právo na úhradu za poskytnutú verejnú službu.

17. Podľa § 43 ods. 12 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, účastník je povinný: a) používať verejnú službu v súlade s týmto zákonom a so zmluvou o poskytovaní verejných služieb, b) platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry, c) používať iba telekomunikačné zariadenia spĺňajúce požiadavky osobitných predpisov.

18. Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

19. Podľa § 544 ods. 1, 2 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

20. Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

21. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

22. Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

23. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

24. Podľa § 517 ods. 1, 2 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

25. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného v čase vzniku omeškania žalovaného, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

26. Posudzovaný právny vzťah strán sporu je vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne zmluvou o poskytovaní verejných služieb. Žalobca - právnická osoba - podnikateľ bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaný - fyzická osoba - nepodnikateľ v postavení spotrebiteľa. Uvedený právny vzťah je v režime spotrebiteľského práva a súd ho posudzoval podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitných právnych predpisov - zákona o ochrane spotrebiteľa, zákona o elektronických komunikáciách, a všeobecného právneho predpisu - Občianskeho zákonníka, účinných v čase uzavretia predmetnej zmluvy. Všeobecne známou charakteristikou spotrebiteľskej zmluvy je skutočnosť, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti, a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností, a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Sám žalobca pritom postavenie žalovaného ako spotrebiteľa v tomto konaní ani nespochyboval. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podstatou spotrebiteľskej ochrany je, že sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho dodávateľa, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany slabšej strany - spotrebiteľa.

27. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Súd má za jednoznačne preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená Zmluva o poskytovaní verejných služieb podľa zákona o elektronických komunikáciách.

28. Súd vyhovel žalobcovi v časti o zaplatenie istiny z dlžných faktúr a zákonného úroku z omeškania, pretože nie je sporné, že na základe uvedenej zmluvy žalobca poskytol žalovanému telekomunikačné služby a zariadenia tam uvedené v zmluve, na základe ktorých vystavil faktúry a žalovaný ich nezaplatil riadne a včas, podľa zmluvy a zákona. Z tohto dôvodu má žalobca nárok na žalovanú istinu vo výške 99,82 eur so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne podľa § 517 Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády č. 87/1995.

29. Pri posudzovaní tohto konkrétneho prípadu dospel súd k presvedčeniu, že pri porovnaní výhod, ktoré žalovaný získal, dojednanie zmluvnej pokuty v Dodatku vytvára značnú nerovnováhu

na strane spotrebiteľa, pričom umožňuje žalobcovi vymáhať zmluvnú pokutu pri porušení prakticky akejkolvek povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy, bez ohľadu na jej dopad na vzájomné vzťahy účastníkov. (rozsudok Krajského súdu Žilina z 30. 9. 2010, sp. zn. 9Co/312/2010) Na základe uvedeného súd zmluvné dojednanie obsiahnuté v dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb, ktorého obsahom je dojednanie zmluvnej pokuty posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Preto neprichádza do úvahy ani aplikácia ust. § 545a Občianskeho zákonníka, v ktorom je upravené moderačné právo súdu na zníženie neprimerane vysokej zmluvnej pokuty.

30. Súd súčasne poukazuje, že v obdobných právnych veciach (zmluvných pokút) už opakovane rozhodli sudy o neprijateľnosti zmluvnej pokuty v dodatkoch k zmluvám o pripojení, a to aj regresívnej zmluvnej pokute (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2Co/137/2010, 6Co/164/2015, 6Co/118/2015, 6Co/103/2015, 21Co/99/2015, 7Co/36/2015, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/249/2016 zo dňa 10.05.2017, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co/469/2016 zo dňa 27.09.2017, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 11Co/199/2017 zo dňa 07.02.2018) a tunajší súd nemá dôvod sa v danej prejednávanej veci od nich odchyliť.

31. Na základe uvedeného súd žalobu zamietol v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty.

32. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 262 a § 255 CSP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania z dôvodu, že sa neďá hovoriť o úspechu v prevažnej miere tej, či ktorej strany vzhľadom na výroky v rozsudku a výšku prisúdenej sumy a zamietnutej sumy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie. Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.